

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
документознавства та інформаційної діяльності

ISSN 2617-4650

<https://doi.org/10.31713/st3-420190>

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 3-4, 2019 р.

Рівне – 2019

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Антонова С. Є. Аналіз реалізації публічної житлової політики в місті Рівне	7
Сазонець І. Л., Вівсяник О. М. Наукова спадщина Анрі де Сен-Сімона на етапі становлення інституалізму як методологічного інструменту науки про державне управління	14
Зима І. Я. Теоретичні основи формування механізму державного управління охороною здоров'я та співпраці з міжнародними організаціями	25
Корбутяк В. І., Фесюк А. М. Підвищення якості надання інформаційно-адміністративних послуг в Малолюбашанській ОТГ	31
Мартинюк Г. Ф. Зарубіжний досвід організації підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців: проблеми імплементації в Україні	45
Обуховська Л. І. Розвиток процесу децентралізації в Україні та досвід реформи децентралізації в Польщі	53
Романенко О. Є., Сивий Р. П. Імплементація політики Європейського Союзу у сферу трансформації державної служби в Україні на основі електронного урядування	64
Тихончук Л. Х. Структурна модернізація суспільно-економічних відносин та небезпека ізоляціонізму в міжнародній економічній діяльності України	74
Фесянов П. О. Державне регулювання радіаційною безпекою в Україні: заходи щодо його вдосконалення	79
Цецик Я. П. Протидія силових структур Другої Речі Посполитої українським національним партіям на Волині напередодні другої світової війни	86
ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	
Андрійцьо-Рузаєва А. Ю., Задорожна Іванна Сутність стратегічної парадигми самоменеджменту	93
Антонюк О. Р. Роль професійних організацій у розвитку ринку послуг (на прикладі діяльності аудиторської палати України)	100

Зміст випуску

Валіулліна З. В. Зростання значення ІТ-корпорацій України в експорті послуг	109
Гессен А. Є., Приз О. В. Проблеми конкурентоспроможності експортного потенціалу України	116
Гладченко А. Ю. Потенціал впровадження європейського досвіду досягнення макроекономічної рівноваги в Україні	125
Джинджоян В. В. Реалізація принципів корпоративної соціальної відповідальності туристичних підприємств в контексті «Концепції реалізації державної політики у сфері сприяння розвитку соціально відповідального бізнесу в Україні на період до 2030 року»	131
Сазонець О. М., Никончук В. М. Методи оцінки інтелектуального капіталу на різних рівнях економічної системи	142
Саленко А. С. Визначення напрямів розвитку високотехнологічного корпоративного підприємництва в Україні	148
Сардак С. Э., Радзиевская С. А. Идентификация локальных цивилизаций и их влияние на социально-экономическое развитие	155
Саричев В. І. Індикатори ефективності охорони здоров'я в умовах розвитку соціо-еколого-економічних систем	167

6. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 10.10.2019).

7. Скільки IT-спеціалістів в Україні: підрахунок за даними Мін'юсту. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/how-many-devs-in-ukraine/> (дата звернення: 10.10.2019).

8. ТОП-50 IT-компаній України, январь-2018: рост 13% за год и переход порога «5000 специалистов». URL: <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-jan-2018/> (дата звернення: 10.10.2019).

9. Богуш В., Юдін О. Інформаційна безпека держави. Київ : «МК-Прес», 2005. 432 с.

References

1. Vynnychuk R. O., Skliaruk T. V. Osoblyvosti rozvytku IT-rynku v Ukraini: stan ta tendentsii. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Lvivska politekhnika»*. Lohistyka. 2015. № 833. S. 3–8.

2. Sazonets O. M., Idrissi Suleiman. Ukrainski realii zrostannia IT v konteksti svitovoi informatsiinoi asymetrii. *Stratehiia i taktyka derzhavnoho upravlinnia*. 2018. № 1-2. S. 36–41.

3. Sazonets I. L. Innovatsiini metody upravlinnia diialnistiu pidpriemstv v umovakh informatsiinoi ekonomiky. *Ekonomika ta derzhava*.

2018. № 5. S. 10–13.

4. Zhuravlov O. V., Simachov O. A. Statystychnе doslidzhennia rynku IT-posluh v Ukraini. *Statystyka Ukrainy*. 2018. № 4. S. 25–33.

5. U 2018 rotsi IT-industriia popovnyt biudzhет Ukrainy na 10 mlrd hryven. URL: <https://itukraine.org.ua/ukra.html> (data zvernennia: 10.10.2019).

6. Ofitsiynyi sait Derzhavnoho komitetu statystyky Ukrainy. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (data zvernennia: 10.10.2019).

7. Skilky IT-spetsialistiv v Ukraini: pidrakhunok za danymy Miniustu. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/how-many-devs-in-ukraine/> (data zvernennia: 10.10.2019).

8. TOP-50 IT-kompanii Ukrainy, yanvar-2018: rost 13% za hod i perekhod poroha «5000 spetsialistov». URL: <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-jan-2018/> (data zvernennia: 10.10.2019).

9. Bohush V., Yudin O. Informatsiina bezpeka derzhavy. Kyiv : «MK-Prес», 2005. 432 s.

УДК 338.22

<https://doi.org/10.31713/st3-4201914>

JEL D 51, F 14, L 50

Гессен А. Є.,

к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту туристичної діяльності ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», м. Дніпро

Приз О. В.,

к.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту туристичної діяльності ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», м. Дніпро

ПРОБЛЕМИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Hessen A. Ye.,

PhD in Economics,
Associate Professor of the Department of Economics and
Management Tourist Activity
«Dnipropetrovsk Humanitarian University», Dnipro

Pryz O. V.,

PhD in Economics,

Associate Professor of the Department of Economics and

Management Tourist Activity

«Dnipropetrovsk Humanitarian University», Dnipro

PROBLEMS OF COMPETITIVENESS OF EXPORT POTENTIAL OF UKRAINE

У статті представлені результати дослідження сучасного стану конкурентоспроможності галузей економіки України з експортною спрямованістю. Доведено, що сьогодні в Україні лише невелику кількість галузей економіки є конкурентоспроможними на зовнішніх ринках. Визначено, що експортоорієнтовані галузі вітчизняної економіки включають: видобувну промисловість, металургію, сільське господарство, харчову промисловість і хімічну промисловість. Обґрунтовано, що одним з напрямків підвищення конкурентоспроможності вітчизняного бізнесу є збільшення виробництва доданої вартості високотехнологічних галузей і експорту проміжних і кінцевих продуктів. Визначено, що зміни в галузевій структурі необхідні для збільшення несировинних доданої вартості.

The article examines the current state of the sectors of the economy of Ukraine from the position of their competitiveness. Marked sectors of the economy of Ukraine, participating in competition in international markets. It is proved that investments in high-tech industries, export of semi-finished products and finished products are the main task, which allows to increase added value. It is determined that it is necessary to change the sectoral structure by reducing the raw material component. It is concluded that reforming the structure of the Ukrainian economy is possible only after refusing to export raw materials and semi-finished products.

Ключові слова: міжнародна торгівля, зовнішньоекономічний баланс, конкурентоспроможність, експортний потенціал, проблемні галузі.

Keywords: international trade, foreign trade balance, competitiveness, export potential, problem sectors.

Постановка проблеми. Важливе місце в економічному розвитку будь-якої країни займає міжнародна торгівля, яка долає обмеженість ресурсів і вузькість внутрішнього регіонального і національного ринку, створює можливість масового виробництва, підвищує ступінь завантаження устаткування, підвищує ефективність впровадження нових технологій, збільшує накопичення, темпи економічного зростання і більш раціональне використання ресурсів країн. Розвиток міжнародних торгових відносин пов'язує всі країни світу в одну виробничий ланцюжок, функціонування якої зумовлює синхронізацію економічних циклів всіх економік світу. Рівень участі в міжнародній торгівлі визначає міжнародну конкурентоспроможність національної економіки, її готовність і здатність

створювати розвинені конкурентні переваги [1].

За результатами попереднього аналізу слід зазначити, що в Україні сьогодні лише невелика кількість галузей економіки є конкурентоспроможними на зовнішніх ринках, а ті галузі, які орієнтовані на експорт, пропонують закордонну сировину або продукцію з низькою доданою вартістю. Така товарна структура експорту робить країну вразливою для зовнішніх змін і ставить під сумнів можливість посилення конкурентної позиції на міжнародних ринках, навіть якщо існують преференційні угоди. Та все це робить актуальним обрану тему дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень показує, що проблема міжнародної конкурентоспроможності галузей промисловості є предметом вивчення для широкого кола науковців (наприклад, Халдар, Рао, Момая, Хуан, Су). В Україні роботи Андриевой Н., Зінковської Д. (2016), Буби В. (2017), Горянської Т. (2012), Дугінца Г. (2017), Йохн М. (2017), Мазаракі А. (2016) присвячені визначенню напрямку підвищення конкурентоспроможності експортно-орієнтованих виробництв в сучасних умовах. Крім того, актуальність проблеми дослідження підтверджується численними спробами провести громадські слухання і зустрічі з метою визначення подальших спільних дій влади та бізнесу щодо виконання вимог ЄС з метою підвищення конкурентоспроможності українських галузей, їх інтеграції в Європейський ринок, а також роботою наукових та громадських організацій. Значною мірою питання інтеграції суб'єктів господарської діяльності України в світову та європейську економіку розглядаються в монографії Сазонця І.Л., Гладченко А.Ю., Гессена А.Є. «Соціально-економічні детермінанти глобальної рівноваги» [10]. Незважаючи на численні наукові роботи,

присвячені обраним напрямом досліджень, теоретичні засади та практичні аспекти даної проблеми все ще потребують вдосконалення, особливо з урахуванням трансформації міжнародної торгівлі. Таким чином, мета дослідження – визначити, які галузі, орієнтовані на експорт, заслуговують державної підтримки, і які інструменти і методи слід використовувати для цієї мети.

Мета статті. Мета даного дослідження полягає в тому, щоб визначити, які експортно-орієнтовані галузі заслуговують державної підтримки і які інструменти і методи слід використовувати для цієї мети. Теоретичною і методологічною основою дослідження стали наукові праці провідних українських і зарубіжних вчених в області міжнародної торгівлі, підвищення міжнародної конкурентоспроможності, а також державного регулювання цих процесів. В результаті дослідження були використані загальнонаукові методи діалектики, спостереження, вимірювання та формалізації, а також методи системного і статистичного аналізу. Зокрема, для виявлення експортоорієнтованих галузей вітчизняної економіки використовувалася методологія розрахунку індексу виявлених конкурентних переваг. Аналітичні дані Конференції Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (UNCTAD) та Державного комітету статистики України стали інформаційною базою для апробації запропонованого підходу.

Виклад основного матеріалу. Важливе місце в економічному розвитку будь-якої країни займає міжнародна торгівля, яка долає обмеженість ресурсів і вузькість внутрішнього регіонального і національного ринку, створює можливість масового виробництва, збільшує ступінь завантаження устаткування, підвищує ефективність впровадження нових технологій і технологій, збільшує накопичення, темпи економічного зростання, більш раціональне використання

ресурсів країн. Розвиток міжнародних торгових відносин пов'язує всі країни світу в одну виробничий ланцюжок, функціонування якої зумовлює синхронізацію економічних циклів всіх економік світу.

Оцінка конкурентоспроможності господарюючих суб'єктів відкритих економічних систем являє собою складну багатофакторну задачу, яка зводиться до інтерпретації та оцінці набору показників, що характеризують різні аспекти діяльності підприємства, що формують його конкурентоспроможність [2].

Сьогодні розроблено безліч показників, що відображають вплив використання факторів виробництва конкретної галузі в певний період, формують її конкурентні переваги. Ці ефекти визначаються багатьма факторами, які вказують на конкурентоспроможність галузі, зокрема, обсяг і ефективність праці, обсяг і ефективність реального (майнового) капіталу, а також рівень і ефективність використання знань. Використання таких показників дозволяє оцінити економічне становище конкретної галузі економіки. Найбільш часто використовуваним

інструментом для емпіричного аналізу спеціалізації зовнішньої торгівлі країни і оцінки переваг є розкритий індекс порівняльних переваг, який називається індексом Баласса (1965; 1987)

$$B = \frac{X_{ij} / X_i}{X_{nj} / X_n},$$

де X_{ij} – експорт товару j з країни i ;

X_i – загальний експорт країни i ;

X_{nj} – загальний експорт товару j у світі;

X_n – загальний експорт країн світу.

Цей індекс вказує, як ставиться частки експорту досліджуваної галузі в загальному експорті досліджуваної країни до частки експорту галузі в загальному обсязі світового експорту (або в союзі країн, наприклад, ЄС, СНД та ін.). Якщо значення індексу більше 1, порівняльну перевагу вважається виявленим, тобто сектор або галузь в цілому щодо більш спеціалізовані з точки зору експорту. Дослідження показують, що згідно з індексом Баласса порівняльну перевагу країни можна розділити на певний товар (групу товарів) на чотири типи (табл. 1) [3].

Таблиця 1

Інтерпретація порівняльних переваг країни в продуктах галузі з використанням індексу Баласса

Значення індексу	Зміст обмежень індексу
$0 < B \leq 1$	Відсутність відносної переваги в експорті продукції галузі
$1 < B \leq 2$	Слабке порівняльну перевагу при експорті продукції галузі
$2 < B \leq 4$	Значне порівняльну перевагу в експорті продукції галузі
$4 < B$	Сильне порівняльну перевагу в експорті продукції галузі

Відносне порівняльну перевагу може бути визначено як на глобальному рівні, так і на регіональному або субрегіональному рівнях або обмежено аналізом торгівлі між двома країнами. Результати аналізу зовнішньоторговельної активності України в

2012-2019 роках показують, що за останні 4 роки експорт збільшився на 41,1%, а імпорт – на 51,03%. Але до кінця 2019 роки сформувалося негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу (-3633,1 млн) (табл. 2).

Таблиця 2
 Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами і послугами України в 2012-2019 рр.,
 млн дол. США *

Країни / рік	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019**
Загальний обсяг експорту	80895,8	74832,3	64106,8	46804,2	45112,7	52329,6	57280,9	63675,6
Товари	67779,8	62305,9	53901,7	38127,1	36362,8	43266,6	47335,0	50060,3
Країни СНД	24911,3	21672,1	14882,3	7806,1	6030,5	6917,5	7025,2	7134,5
Інші країни	25930,6	24060,3	22016,5	17305,8	16834,6	18814,6	20152,8	21313,0
Країни ЄС	16937,9	16573,5	17002,9	13015,2	13497,7	17534,5	20157,0	20752,3
Послуги	13116	14233,2	11520,8	9736,6	9631,4	10446,6	11637,9	15237,5
Країни СНД	5811,1	5814,9	4034,3	3544,8	3642,1	3737,7	3701,3	3758,9
Країни ЄС	3750,2	4195,7	3991,6	2927,9	2950,9	3379,3	3979,9	4288,0
Інші країни	3554,7	4222,6	3494,9	3263,9	3038,4	3329,6	7936,6	8475,4
Загальний обсяг імпорту	89774,6	83346,5	60750,6	42976,0	44571,1	54955,0	63493,7	67308,7
Товари	83135,4	75834,6	54428,7	37516,4	39248,6	49598,5	26570,1	28557,3
Країни СНД	34317,9	27741,5	17276,9	10485,5	8563,8	11475,6	13209,1	13922,4
Країни ЄС	26033,9	26766,9	21069,1	15330,2	17138,2	17321,1	23216,5	24996,2
Інші країни	22783,6	21326,2	16082,7	11700,7	13546,6	20795,8	43978,5	46612,8
Послуги	6639,2	7523	6373,1	5523	5304,7	5359,2	6308,8	6527,9
Країни СНД	1238,2	1466,5	1204	839,6	824,5	639,4	688,5	723,6
Країни ЄС	3641,2	4212	3148,8	2750,1	2336,7	2503,0	3355,8	3563,8
Інші країни	1759,8	1844,5	2020,3	1933,3	2143,5	2216,8	5620,3	5963,1

* Щоб уникнути подвійного обліку, загальний обсяг товарів і послуг розраховується за формулою: разом (товари і послуги) = товари + послуги - вартість послуг з переробки товарів з метою продажу за кордон.

** Дані не є уточненими.

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики України [5].

Отже, як видно з наведених вище даних, не дивлячись на певні труднощі і значне падіння обсягів торгівлі, в останні два роки спостерігається позитивна тенденція розвитку. Слід також зазначити, що, за даними Державної служби статистики, в останні два роки найбільші обсяги експорту складають сировина, а імпорт – це високотехнологічні товари і складні хімічні сполуки (табл. 3).

Таблиця 3
 Основні товарні групи українського експорту та імпорту в Україну в 2016-2018 рр. *

Код и назва товару за UNCTAD	Експорт		Імпорт	
	у доларах США	у % до загального обсягу	у доларах США	у % до загального обсягу
II. Продукти рослинного походження	8093693,7	22,3	1284816,5	3,3
III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	3962975,8	10,9	245957,3	0,6
V. Мінеральні продукти	2728764,8	7,5	8495024,4	21,6
VI. Продукція хімічної та суміжних галузей промисловості	1558173,2	4,3	5619505,4	14,3
XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	8338854,6	22,9	2306476,1	5,9
XVI. Машини, обладнання та механізми; електрообладнання	3637946	10	7889365,2	20,1
Всього	36361711,2	100	39249797,2	100

продовження табл. 3

2017	II. Продукти рослинного походження	9215790,5	21,3	1388759,3	2,8
	III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	4586261,9	10,6	247992,7	0,5
	V. Мінеральні продукти	3937262,6	9,1	12498833,5	25,2
	VI. Продукція хімічної та суміжних галузей промисловості	1644131,6	3,8	6547008,0	13,2
	XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	10124389,6	23,4	3025511,2	6,1
	XVI. Машини, обладнання та механізми; електрообладнання	4283395,6	9,9	9919709,1	20,0
	Всього	4326622,3	100	49598545,6	100
2018	II. Продукти рослинного походження	9886,1	20,9	1529,2	2,07
	III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	4496,5	9,5	267,4	0,5
	V. Мінеральні продукти	4339,6	9,2	14191,9	24,8
	VI. Продукція хімічної та суміжних галузей промисловості	1871,3	4,0	7058,3	12,3
	XV. Недорогоцінні метали та вироби з них	11632,7	24,6	3575,2	6,3
	XVI. Машини, обладнання та механізми; електрообладнання	4654,7	9,8	11955,2	20,9
	Всього	47335,0	100	57187,6	100

* Дані за 2016-2017 рр. наведено без урахування тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та частини зони проведення АТО.

Джерело: складено авторами за даними Державної служби статистики України [5]

Така товарна структура експортно-імпорتنих операцій є показником залежності сфери зовнішньої торгівлі України від змін зовнішнього середовища. Складні суспільно-політичні умови за останні 4 роки привели до деформації в характеристиках концентрації і диверсифікації українського експорту. Таким чином, довгий час імпорт залишається набагато більш розвиненим і широким, ніж український експорт. Трансформація географічної структури експорту з СНД в ЄС призвела до скорочення ринку товарів з високою доданою вартістю і збільшення поставок сировини і товарів низької якості. Сказане дозволяє стверджувати, що для України питання підвищення конкурентоспроможності експортно-

орієнтованих галузей є стратегічно важливим завданням.

Для виявлення експортно-орієнтованих галузей вітчизняної економіки нами був розрахований індекс виявлених конкурентних переваг України. Розрахунки, проведені відповідно до UNCTAD (2018), показали, що серед 223 предметів, за якими були проведені розрахунки, тільки для 47 цей показник більше 1. Цей високий показник в основному представлений для сировини (первинних зливків із заліза – 68,4, ячмінь – 43,28, кукурудзяний корм – 42,84, яйця – 13,52, рослинні жири – 41,4), в той час як для готової продукції коефіцієнт залишається низьким (фруктові соки – 5,02, шоколад і солодощі – 3,04, тютюнові вироби – 3,9) (табл. 4). Ця ситуація свідчить про те,

що без реформування структури вітчизняної економіки не буде істотних змін в національній економіці, оскільки при незмінності спеціалізації вітчизняного бізнесу основними статтями експорту, як і раніше будуть залишатися сировину і напівфабрикати, а не – готовий виріб.

Згідно з результатами розрахунків, експортно-орієнтовані галузі вітчизняної економіки включають в себе: видобувну промисловість, металургію, сільське господарство, харчову промисловість і хімічну промисловість (див. табл. 4). У той же час основними факторами, що впливають на експортну позицію цих галузей, є наявність в країні природних ресурсів, що дозволяє виробляти продукцію високої якості за

нижчими цінами, ніж у конкурентів.

Конкурентоспроможність товарів і послуг традиційно складається з двох складових: якісної та цінової. Фактично, успіхом конкурсу є ті підприємства, які здатні пропонувати споживачам товари, які повністю відповідають вимогам за розумну ціну, що, в свою чергу, повинно забезпечувати компанії дохід, достатній для покриття її витрат і інвестування в розвиток. Як видно з наведеної таблиці, для більшості експортно-орієнтованих галузей сьогодні Україна в основному має цінові конкурентні переваги, які виникають в результаті наявності у країні ресурсних і географічних передумов для виробництва.

Таблиця 4

Конкурентні переваги експортно-орієнтованих галузей економіки України

Промисловість (частка в експорті,%)	Індекс порівняльних переваг над основними статтями експорту	Фактори конкурентоспроможності
Гірничодобувна промисловість (4.7)	Камінь, гравій, пісок – 4,66, залізна руда і концентрати – 11,43, алюмінієва руда – 5,98	Наявність природних ресурсів
Металургійна промисловість (27.8)	Злитки, первинні форми заліза або сталі; напівфабрикати – 68,4	Наявність природних ресурсів. Через неефективну модернізації виробництво є енергоємним. Переважна більшість підприємств випускають продукцію з невеликим ступенем переробки
Сільське господарство (19.7)	Масло та інші жири, отримані з молока – 1,42, яйця – 13,52, пшениця – 22,15, ячмінь – 43,28, кукурудза – 42,84, інші злаки – 6,78, тютюнові вироби – 3,9, корми для тварин – 5,14, олійне насіння 2,85, рослинні масла і масла очищені – 41,4	Наявність природних ресурсів, а також давні традиції сільського господарства; велика частина населення живе в сільській місцевості, займається сільським господарством і є постачальником сільськогосподарської сировини для великих сільськогосподарських підприємств
Харчова промисловість (5.1)	Фруктові соки – 5,02, шоколад та кондитерські вироби – 3,04	Наявність сировинної бази, досить висока якість, висока внутрішня конкурентоспроможність, що дозволяє підприємствам накопичувати ресурси для розвитку
Хімічна промисловість (7)	Неорганічні хімічні елементи – 3.53	Наявність кваліфікованих кадрів, а також науково-дослідних інститутів і підприємств

Джерело: розраховано за даними UNCTAD (2018) [9]

Однак потенціал цих галузей використовується не повністю. Наприклад, в Україні є всі умови для забезпечення виробництва органічних продуктів харчування високоякісним, екологічно чистою сировиною за рахунок існуючого збалансованого та органічного сільського господарства, яке характеризується низьким рівнем пестицидів і хімічних добрив, достатньою кількістю дрібних ферми і кваліфіковану працю.

Однією з причин відносно низькою конкурентоспроможності експорту є те, що Україна знаходиться на більш низькому рівні технологічного розвитку, ніж розвинені країни. Це може бути підтверджено зростаючою залежністю українського машинобудування від імпорту високотехнологічної продукції – як кінцевої, так і комплектуючої продукції, використовуваної при складанні верстатів відомих зарубіжних брендів. Подолання технологічної відсталості допоможе створити при обов'язковій підтримці держави інноваційні парки і кластери. Це, в свою чергу, дозволить нам вийти на новий рівень українського експорту – експорту товарів з високою доданою вартістю. Також теоретично можливо перенести деякі європейські виробництва в Україні через відносно низьку вартість робочої сили. Однак на практиці цього практично не існує через ризики неповернення інвестицій, враховуючи поточний стан справ в економіці України. Альтернативою залучення ПІІ може стати стратегія підтримки вітчизняного бізнесу шляхом створення умов для виходу з «тіні» власного капіталу українських підприємств.

Ще однією проблемою низької конкурентоспроможності є орієнтація тих виробників, які пропонують якісну сировину на експорт. В результаті вітчизняна готова продукція виробляється з використанням імпоротної сировини, яка не завжди високої якості, з огляду на, що українські виробники

намагаються знайти найдешевші джерела поставок, а високоякісна сировина, яку можна використовувати для виробництва на сто відсотків вітчизняного виробництва. Продукція експортується за кордон. В цілому проблеми, з якими в даний час стикаються експортно-орієнтовані галузі України, носять системний характер. Їх основна причина – відсутність реформ, які дозволили б промислому комплексу країни розвиватися відповідно до вимог сучасного ринку. Існуюча державна конкурентна політика фрагментована, пріоритети державної підтримки та способи її надання не визначено. Кредитні ресурси, отримані за кордоном, використовуються для фінансування соціальних потреб, а не економічного розвитку, що відбивається в низьких показниках конкурентоспроможності вітчизняних галузей. Таким чином, з огляду на слабку підтримку уряду і відсутність ініціативи з боку бізнесу, можна очікувати лише погіршення ситуації для вітчизняних виробників, оскільки скасування імпортних мит на європейські товари дасть іноземному постачальнику можливість збільшити Компонент цінової конкурентоспроможності на українському ринку, який є одним з чинників зростання імпорту в останні роки.

Висновки. Підводячи підсумок, слід зазначити, що сьогодні найбільш конкурентоспроможними вітчизняними товарами на зовнішніх ринках є товари сировинних секторів економіки, що свідчить про значні відмінності у внутрішній економіці в порівнянні з країнами, які є світовими технологічними і економічними лідерами. Аналіз дозволив встановити, що основними проблемами низької конкурентоспроможності є енергетична залежність, нерозвиненість інфраструктури і відсутність збалансованої державної політики з підтримки експортно-орієнтованих галузей. У той же час необхідно враховувати, що дії однієї

держави не можуть надати позитивного впливу на конкурентну позицію вітчизняного бізнесу. Підприємства, які виступають в якості основних суб'єктів міжнародних відносин, повинні брати активну участь в цьому процесі, шукати іноземних партнерів і адаптувати продукцію до вимог міжнародних ринків. Тому серед основних напрямків підвищення конкурентоспроможності підприємств експортно-орієнтованих виробництв відзначимо:

- розвиток асоціацій вертикальної інтеграції, які дадуть виробникам такі конкурентні переваги, як мінімізація залежності від постачальників, усунення коливань цін на сировину. Замкнений цикл виробництва цих конструкцій включає вирощування, зберігання і переробку сировини для виробництва і реалізації готової продукції. Таким чином, досягається економія коштів, ефективне управління ресурсами і потоками інформації.

Список використаних джерел

1. Дугинец Г. Трансформация украинских внешнеторговых потоков в контексте объединения Украина-ЕС. *Журнал европейской экономики*. 2017. № 16 (3). С. 317–329.

2. Йохна М. Концептуальна модель еволюції суб'єктів підприємництва в конкурентному середовищі. *Вісник Хмельницького національного університету. Бюлетень Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 2 (2). С. 7–11.

3. Баласса Б. Либерализация торговли и выявленное сравнительное преимущество. *Манчестерская Школа*. 1965. № 33. С. 99–123.

4. Баласса Б., Бауенс Л. Внутриотраслевая специализация в многострановых и многоотраслевых рамках. *Экономический журнал*. 1987. Том 97. С. 923–939.

5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 10.10.2019).

6. Халдар А., Рао С. Н., Момая К. С. Может ли гибкость в корпоративном управлении повысить международную конкурентоспособность? Данные из индустрии, основанной на знаниях в Индии. *Глобальный журнал гибких систем управления*.

- збільшення як виробництва доданої вартості у високотехнологічних секторах, так і експорту проміжних і кінцевих товарів, в яких воно втілено. Йдеться, перш за все, про необхідність збільшення доданої вартості, не пов'язаної з сировиною, тобто доданої вартості високотехнологічних галузей, таких як хімічна промисловість. Це пов'язано як з необхідністю зміни галузевої структури економіки, так і зі зміною структури, створеної в зонах доданої вартості.

З огляду на, що повноцінна участь українських виробників у міжнародній конкуренції ще далеко, на даному етапі важливим завданням є збереження існуючих позицій на міжнародному ринку, які в нинішніх умовах розвитку країни можуть опинитися під загрозою. Тому подальші дослідження будуть спрямовані на вдосконалення механізму державної підтримки експортно-орієнтованих галузей України.

2016. №17 (4). С. 389–402.

7. Мазаракі А. Зовнішня торгівля України: XXI століття. Київ, 2016. 342 с.

8. Хуан Х., Су Л. Сравнительное исследование международной конкурентоспособности сферы услуг между материковым Китаем и Тайванем. *Тайваньский научно-исследовательский журнал*. 2014. № 2. С. 10.

9. UNCTAD (2018). UNCTADstat. URL: <http://unctadstat.unctad.org> (дата звернення: 10.10.2019).

10. Сазонец І. Л., Гладченко А. Ю., Гессен А. Є. Соціально-економічні детермінанти глобальної рівноваги. Рівне : Волинські обереги, 2016. 352 с.

References

1. Duhynets H. Transformatsiya ukraynskykh vneshnetorhovyykh potokov v kontekste obyedyneniya Ukrayna-ES. *Zhurnal evropeiskoi ekonomyky*. 2017. № 16 (3). S. 317–329.

2. Yokhna M. Kontseptualna model evoliutsii subiektiv pidpriemnytstva v konkurentnomu seredovyshchi. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Biuletyn Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky*. 2017. № 2 (2). S. 7–11.

3. Balassa B. Liberalizatsiia torhovli i

- vyiavlennoe sravnitelnoe preimushchestvo. *Manchesterskaia Shkola*. 1965. № 33. S. 99–123.
4. Balassa B., Bauvens L. Vnutriotraslevaia spetsializatsiia v mnohostranovykh i mnohooteraslevykh ramkakh. *Ekonomicheskii zhurnal*. 1987. Tom 97. S. 923–939.
5. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (data zvernennia: 10.10.2019).
6. Khaldar A., Rao S. N., Momaia K. S. Mozhet li hibkost v korporativnom upravlenii povysiti mezhdunarodnuu konkurentosposobnost? Dannye iz industrii, osnovanoi na znaniakh v Indii. *Hlobalnyi zhurnal hibkikh sistem upravleniia*. 2016. №17 (4). S. 389–402.
7. Mazaraki A. Zovnishnia torhivlia Ukrainy: XXI stolittia. Kyiv, 2016. 342 s.
8. Khuan Kh., Su L. Sravnitelnoe issledovanie mezhdunarodnoi konkurentosposobnosti sfery usluh mezhdu materikovym Kitaem i Taivanem. *Taivanskii nauchno-issledovatel'skii zhurnal*. 2014. № 2. S. 10.
9. UNCTAD (2018). UNCTADstat. URL: <http://unctadstat.unctad.org> (data zvernennia: 10.10.2019).
10. Sazonets I. L., Hladchenko A. Yu., Hessen A. Ye. Sotsialno-ekonomichni determinanty hlobalnoi rivnovahy. Rivne : Volynski oberehy, 2016. 352 s.
7. Mazaraki A. Zovnishnia torhivlia Ukrainy:

УДК 330.82:334

<https://doi.org/10.31713/st3-4201915>

JEL E 32, F 23, L 10

Hladchenko A. Y.,

Ph.D. in economic science

Assistant professor

Neijiang Normal University, China

**POTENTIAL OF IMPLEMENTATION OF THE EUROPEAN EXPERIENCE TO ACHIEVE
MACROECONOMIC EQUALITY IN UKRAINE**

Гладченко А. Ю.,

к.е.н., доцент факультету економіки

Neijiang Normal University, Китай

**ПОТЕНЦІАЛ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ ДОСЯГНЕННЯ
МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ РІВНОВАГИ В УКРАЇНІ**

The article substantiates the expediency of enhancing cooperation on international banking, regional levels as an effective international institution to provide the macroeconomic balance of the Ukrainian economy. In article identify of weaknesses in the latest system of state measures within the framework of the implementation of the concept of sustainable development. Also article reveals the basic aspects, which, in our opinion, are of fundamental importance

У статті обґрунтовано доцільність активізації співробітництва на міжнародному банківському та регіональному рівнях як ефективного міжнародного інституту для забезпечення макроекономічного балансу економіки України. У статті визначено слабкі місця в новітній системі державних заходів у рамках реалізації концепції сталого розвитку. Також у статті розкрито основні аспекти, які, на наш погляд, мають принципове значення